

KAUPUNGINHALLITUKSEN LAUSUNNON TÄYDENTÄMINEN TILAPÄISEN VALIOKUNNAN LOPPULAUSUMASTA

ASIA: Johtuen tilapäisen valiokunnan viivyttelystä kaiken materiaalin toimittamisessa kaupunginhallituksen käyttöön lausumista varten, täydentää kaupunginhallitus lausuntoaan tilapäisen valiokunnan loppulausumasta 12.5.2026 seuraavin osin.

KAUPUNGINHALLITUKSEN PYYNTÖ TÄYDENTÄÄ LAUSUNTOAAN

- a) Kaupunginhallituksen havaittua tilapäisen valiokunnan pöytäkirjasta 7.6.2026 saaneensa vajavaiset tiedot lausumista varten, on kaupunginhallitus pyytänyt kaikkea materiaalia tilapäiseltä valiokunnalta. Materiaalin läpikäyntiin ja lausunnon täydentämiseen tai muuttamiseen kaupunginhallitus pyysi 14 vuorokautta materiaalin saapumisesta. Tilapäinen valiokunta antoi kaupunginhallitukselle lausumisaikaa tiistaihin 23.6. 2026 klo 12 saakka.
- b) Kaupunginhallituksen jäsenet ovat saaneet materiaalin erillisillä 33 sähköpostilla aikavälillä keskiviikko 17.6.2026 klo 23:39 – sunnuntai 21.6.2026 klo 22:50. Sähköpostit ovat joko useasti edelleenvälitettyjä sähköpostikuulemisia tai useamman dokumentin liitteenään sisältäviä sähköposteja. (Esimerkkinä mainittakoon, että yhden dokumentin pituus on 43 sivua.) Osa sähköposteista on saapunut useaan otteeseen johtuen teknisestä haasteesta lähettämisessä.
- c) Tilapäinen valiokunta teki päätöksen materiaalin luovuttamisesta ensin sähköpostikokouksessa keskiviikkona 17.6.2026 puheenjohtaja Riitta Longan ilmoittaen siitä kaupunginhallitukselle sähköpostilla 18.6. klo 10:47:

”Hei! Tilapäinen valiokunta piti eilen 17.6.2026 sähköpostikokouksen. Pöytäkirjaan merkintä tehdään 23.6. klo 15 alkavaan kokoukseen.” (liite 6.)

- d) Kaupunginhallituksen jäsenten muistuttaessa, ettei Orimattilan kaupungin hallintosääntö tunne sähköpostikokousta vailla suljettua sähköistä kokousjärjestelmää (Hallintosääntö 19. luku kohdat 2. ja 4.), kutsui Riitta Lonka tilapäisen valiokunnan koolle perjantaina 19.6. klo 9:00. Tämän jälkeen Riitta Lonka lähestyi kaupunginhallitusta sähköpostilla 19.6. klo 14:51:

”17.6.2026 tilapäisen valiokunnan työskentelyssä kyse ei ollut virallisesta kokouksesta, vaan kävimme linjaavaa keskustelua aiheesta. Jokainen valiokunnan jäsen hyväksyi sähköpostivastauksella aineiston luovutuksen. Näin valtuutimme sihteerin lähettämään sähköpostilla materiaalin.” (Liite 7.)

- e) Näin ollen on todettava, että ilman päätöstä luovuttaa materiaali kaupunginhallitukselle, tilapäisen valiokunnan materiaalia toimitettiin kaupunginhallitukselle 20 sähköpostin verran.
- f) Huolimatta tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Riitta Longalle esitetystä toiveesta kaupunginhallituksen jäsenen toimesta, asiakirjoja ei ole toimitettu 23.6.2026 kaupunginhallituksen esityslistan liitteeksi tai oheismateriaaliksi sähköiseen kokousjärjestelmään, eikä niistä ole edes tehty luetteloja tai koostetta. Näin ollen kukaan ei tällä hetkellä ole tiedossa, onko kaupunginhallitus saanut kaiken materiaalin.
- g) Kaupunginhallitus toteaa lausuvansa myös tämän täydennyksen/muutoksen aiempaan kaupunginhallituksen lausuntoon tilapäisen valiokunnan loppulausumaan sekä epävarmana siitä, onko sillä hallussaan kaikki materiaali vieläkin, että saaden aikaa lausumiseen viimeisen materiaalin toimituksesta lausunnon antamisen takarajaan vain 1 vuorokausi, 13 tuntia ja 10 minuuttia. Kun jo yhden dokumentin pituus on 43 sivua kuulemisista tallennettua aineistoa, on huomionarvoista, että tilapäinen valiokunta pakottaa kaupunginhallituksen lausumaan kohtuuttoman lyhyessä ajassa.

KIRJALLISTEN DOKUMENTTIEN VALIKOIVA KÄYTTÖ

Tilapäinen valiokunta on loppulausumassaan 12.5.2026 lausunut kaupunginjohtajan ja hyvinvointialueen välisestä yhteydenpidosta seuraavasti:

”Tilapäinen valiokunta on selvittänyt tarkempia tietoja 24.11.2025 kokouksesta hyvinvointialueen kanssa kokouksen järjestäjältä. Kokoukseen osallistui hyvinvointialueen ja kaupungin edustajia, yhteensä 8 henkilöä. Kokoukseen ei osallistunut valtion tai ministeriön edustajia. Selvityksen mukaan kokous koski varautumista eikä Orimattilan terveyskeskuksen kiinteistökauppa ollut asialistalla. Tilapäinen valiokunta on saanut nähtäville (Julkisuuslaki § 24, kohta 17) asialistan kokouksen järjestäjältä. Tilapäisen valiokunnan hyvinvointialueelta saaman tiedon mukaan 24.11.2025 kaupunginjohtaja Larsson on itse kokouksen päätyttyä kysynyt läsnäolijoilta ”Pitäisikö sote-keskuksen kauppa perua tai onko sote-keskus syytä pitää kaupungin omistuksessa”. Hyvinvointialueen edustajan mukaan hänelle oli vastattu, että estettä kaupan toteuttamiselle ei näyttäisi olevan. Hyvinvointialueen edustajan kertoma kokouksen kulku poikkeaa kaupunginjohtajan valtuustolle 15.12.2025 sekä tilapäiselle valiokunnalle kuulemistilaisuudessa suullisesti sekä kirjallisesti 28.4.2026 kertomasta.”

Kuitenkin kaupunginhallituksen myöhässä saamien materiaalien pohjalta voidaan todistetusti todeta seuraavat suorat lainaukset kaupunginjohtajan ja hyvinvointialueen välisestä yhteydenpidosta:

1. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimitilapäällikkö Johanna Aitamurto sähköposti kaupunginjohtajalle 25.11.2025:

”Jos voitte pitää kiinteistön omananne ainakin v 2026 – asiat ovat valtakunnan osalta selkeämmät (oma toiveeni ainakin).” (Liite 1.)

2. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimialajohtaja Ismo Rautiainen sähköpostikuuleminen 8.4.2026:

”Toimitilajohtaja Johanna Aitamurto on 27.3. antanut teille vastauksen siitä, miten asiaa on käsitelty kaupunginjohtaja Kalle Larssonin kanssa. Yhdyn hänen lähettämäänsä vastaukseen.”

”Toimitilajohtaja Johanna Aitamurto on vastannut hänelle (kaupunginjohtaja) seuraavasti: ”Kiitos viestistäsi ja eilisestä tapaamisesta. Pohdimme asioita täällä ja ajattelin, että palaan näihin kanssasi vielä tarkemmin kahvikupin ääressä, mutta aikataulullisesti se onnistuu vasta ensi viikolla. Jos voitte pitää kiinteistön omananne ainakin v 2026 - asiat ovat valtakunnan osalta selkeämmät (oma toiveeni ainakin)”. Edellä olevan vastauksen taustalla olivat varautumiseen liittyvät kysymykset ja tarpeet.”

”Pyynnöstäsi vahvistan, että hyvinvointialueelta on marraskuun lopulla viestitty aikalisän ottamisen Orimattilan terveystaseman kaupassa olevan hyvinvointialueelle eduksi.”

”Toimitilajohtaja Johanna Aitamurron 25.11. Kalle Larssonille lähettämä viesti liittyy varautumista koskeviin salassa pidettäviin kysymyksiin.” (Liite 2.)

3. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hyvinvointialuejohtaja Petri Virolainen 7.4.2026 sähköpostikuuleminen:

”Päijät-Hämeen hyvinvointialue on varautumiseen liittyen käynyt läpi monia tilojaan ja niiden mahdollisia soveltuvuuksia mahdollisesti muuttuviin tarpeisiin. Orimattilan sote-keskus on ollut yksi kiinnostuksen kohde.”

”puhelimitse olen ollut yhteydessä kaupunginjohtajaan liittyen sote-keskuksen tulevaan omistajaan ja kaupan ajankohtaan, jotta tietäisin onko niillä merkitystä meidän mahdollisiin tulevaisuuden suunnitelmiin.”

”Meitä on kiinnostanut sote-keskuksen omistusjärjestelyt varautumisen näkökulmasta, mutta varsinaiseen kauppaan en ole puuttunut.” (Liite 3.)

KOKOUKSESSA 24.11.2025 PAIKALLA OLLEEN KAUPUNGIN TYÖNTEKIJÄN LAUSUNNON SIVUUTTAMINEN

Mika Reinikainen 26.3.2026 kuuleminen

(Kuuleminen on suora lainaus tilapäisen valiokunnan materiaalista. Teksti on haastavasti luettavissa, mikä voi johtua siitä, että on käytetty litterointia ja jätetty sanat täydentämättä sekä välimerkit korjaamatta.)

Mika Reinikainen kertoo 24.11.2025 kokouksen kulusta:

”HVAn ja kaupungin kokous ollut 24.11.2025

Ennen kokousta kj:lta ja Reinikaiselta ja perusmuotoinen turvallisuusselvitys”

”Ei saa sanoa, ketkä olivat paikalla. Turvallisuuteen ja varaustumiseen liittyviä henkilöitä.”

”Palaveri päättyi sieltä suunnalta tuli harrastoive, että keskeytä kaupankäynti. He vaativat, että keskeytä kaupan käynti (kokouksen lopulla tuli vaade, että keskeytä kaupankäynti)”

”Sieltä tuli esiin, että jos mahdollista niin vahva suositus, että kaupan käynti laitetaan jäihin.

Siinä hetkessä ei ole paras hetki myydä. Täysin viimeisillä hetkillä, loppu kaneettina. Nyt ei ole oikea aika tehdä kauppaa.”

”Nyt ei ollut oikea aika tehdä kauppaa

Reinikaisen näkemyksen mukaan ei ole ollut mitään vilpillistä”

”Yllättäen tuli loppuvaiheessa tieto, että viisainta olisi keskeyttää. Ei kaupunginjohtajalta tullut mitenkään ehdotus kaupan”

Materiaalit läpikäytyään kaupunginhallitus esittää huolen siitä, ettei tilapäinen valiokunta ei ole käyttänyt kirjallisia dokumentteja ja Mika Reinikaisen todistusta 24.11.2025 kokouksen kulusta loppulausumansa koostamisessa.

Mitä tilapäinen valiokunta on käyttänyt tietolähteenään 24.11.2025 kokouksen kulusta kirjoittaessaan loppulausumaansa ja esittäessään valtuustolle kaupunginjohtajan erottamista?

Tilapäinen valiokunta:

”Tilapäisen valiokunnan hyvinvointialueelta saaman tiedon mukaan 24.11.2025 kaupunginjohtaja Larsson on itse kokouksen päätyttyä kysynyt läsnäolijoilta ”Pitäisikö sote-keskuksen kauppa perua tai onko sote-keskus syytä pitää kaupungin omistuksessa”. Hyvinvointialueen edustajan mukaan hänelle oli vastattu, että estettä kaupan toteuttamiselle ei näyttäisi olevan.”

KAUPUNGINHALLITUSTEN JÄSENTEN KUULEMISIEN KIRJAUKSIA

Kaupunginhallitus kiinnittää huomionsa **kaupunginhallituksen jäsenen (1.) 1.4.2026** kuulemisen kirjaukseen tilapäisen valiokunnan myöhässä kaupunginhallitukselle toimittamasta materiaalista:

”----- soitti Aitamurrolle 4.12.2025 ja sai tiedon, että 24.11.2025 ollut kokous muuhun asiaan liittyen, kj Larsson nosti itse kokouksen lopuksi. voisiko siirtää kaupan onko hvalla mitään sitä vastaan, että kauppa siirretään.” (Liite 5.)

Toisen kaupunginhallituksen jäsenen (2.) sähköpostikuulemisen kirjaus:

”Kuulin viikolla 49 eräältä valtuutetulta, että hän oli ollut henkilökohtaisesti yhteydessä HVA:n toimitilajohtaja Aitamurtoon, joka oli myös osallistunut mainittuun tilaisuuteen. Muistini mukaan hän kertoi Aitamurron todenneen, että

· Orimattilan terveysaseman kauppa ei ollut tilaisuuden asialistalla

- kaupunginjohtaja oli itse ottanut terveysaseman omistuksen merkityksen valmiussuunnittelussa esiin
- kaupunginjohtajalle oli todettu, että HVA:lla ei ole tiedossa erityisiä vaatimuksia terveysaseman omistuksen suhteen”

ALOITTEEN TARKOITTAMAN HALLINNONTARKASTAMISEN VÄISTELY TILAPÄISEN VALIOKUNNAN LOPPULAUSUMASSA

- a) Tilapäinen valiokunta on sivuuttanut useita kuulemisissa nousevia seikkoja, jotka olisi tullut selvittää ja kirjata loppulausumaan tilapäisen valiokunnan työskentelyssä. Yhtenä esimerkkinä mahdollinen tietovuoto, jossa osa valtuutetuista tiesi jo ennen 27.11.tiedotustilaisuutta, ettei terveyskeskuskiinteistön kauppaa ole hyväksytty Yrityskiinteistöissä.
- b) Toinen selvittämätön asia liittyy kaupunginhallituksen aiempaan lausuntoonsa kirjaamaan seikkaan, ettei hallintojohtaja Lilli Peltonen kertonut poliisille tai kaupunginhallitukselle, että 3-sivuisen AKA-arviokirjan tekijäksi selvisi itse Retta Management, heti noin vuorokausi tutkintapyyynnön jättämisen jälkeen.
- c) Riitta Longan osuus asioihin on jäänyt tilapäisen valiokunnan loppulausumassa selvittämättä. Hän on sekä valtuuston puheenjohtaja, tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja että toiminut tuolloin Yrityskiinteistöjen hallituksessa.

Nämä edellä kuvatut muutamat esimerkit ovat vain osa asioista, joita tilapäisen valiokunnan olisi tullut tarkastella hallinnon tarkastamiseksi, aloitteen mukaisesti.

PUOLUEETTOMUUS TILAPÄISEN VALIOKUNNAN TYÖSSÄ

- a) Kaupunginhallituksen aiempi käsitys tilapäisen valiokunnan neutraliteettiongelma on vahvistunut materiaalia lukiessa. Kysymykset on esitetty hyvin johdattelevasti. Esimerkkinä kaupunginhallituksen aiemmalle puheenjohtaja Jenni Päivähongalle esitetyt kysymykset. Kuulemisten ja kirjallisten dokumenttien hyvin valikoiva käyttö tilapäisen valiokunnan loppulausumassa ja valiokunnan esityksessä valtuustolle erottaa kaupunginjohtaja, on ilmiselvää laajaa materiaalia tarkastellessa.
- b) Kaupunginhallituksen aiempi käsitys siitä, että lopputulos oli päätetty etukäteen ja työskentelyllä etsittiin vain perusteet tälle, on vahvistunut materiaalin lukemisen

myötä. Huomionarvoista on, että tätä materiaalin valikoivaa käyttöä edelsi jo muun vapauttavan näytön sivuuttaminen, esimerkkeinään mm. aiempi poliisitutkinta ja työnantajanhuomautus 15.12.2025.

JATKOTOIMET

Kaupunginhallitus pyytää tilapäiseltä valiokunnalta, että se tekee valtuustolle selvityksen, miksi se on työssään sivuuttanut hyvinvointialueen dokumentteja sekä Reinikaisen lausunnon kokouksen 24.11.2025 kulusta, sekä mikä on loppulausumassa käytetty tietolähde 24.11. kokouksen kulusta.

LIITE: KAUPUNGINHALLITUKSEN LAUSUNTO TILAPÄISELLE VALIOKUNNALLE

ASIA: Kaupunginhallituksen lausunto tilapäisen valiokunnan loppulausumaan ja hallinnon tarkastamiseen liittyen (Kh esityslista 18.5.2026 § 227)

KAUPUNGINHALLITUKSEN PYYNTÖ LISÄAJASTA LAUSUNNON ANTAMISELLE

Huomautamme siitä, että nähdäksemme tilapäinen valiokunta ei toiminut asianmukaisesti, kun se on asettanut näin tärkeässä asiassa todella tiukan aikarajan eikä ole suostunut poikkeamaan siitä kuin lyhyellä lisäajalla. Kunnanhallituksen lausunto on lakisääteinen osa kuntalain (410/2015) 43 §:n tarkoittamaa kunnanjohtajan irtisanomista koskevaa menettelyä (kuntalaki 35 §, 1484/2016, 3 mom.). Jotta lausunto pystytään valmistelemaan asianmukaisesti, on määräajan oltava riittävä (hallintolaki 33 §).

Valmisteluajan riittämättömyydestä kertoo myös se, ettei Orimattilan kaupunginhallitukselle ole 18.5.2026 tai 1.6.2026 pystytty valmistelemaan hallintolain 31 §:ssä säädetyn selvitysvelvollisuuden asettamat vaatimukset täyttävää esitystä ainakaan ennen kokousta. Hallintolain esitöiden (HE 72/2002 vp, s. 95) mukaan pyydettyä lausuntoa toiselta viranomaiselta on asianmukaista tiedustella toiselta viranomaiselta sitä, mikä on riittävä määräaika. Joka tapauksessa määräajan riittävyyden arvioinnissa tulisi ottaa huomioon muun muassa se, mitkä ovat lausunnonantajan tosiasialliset mahdollisuudet hankkia riittävä selvitystä asiassa suhteessa pyydetyn selvityksen laajuuteen ja sisältöön nähden.

JOHDANTO - LÄHTÖKOHTA

- a) Päätösehdotus valtuustolle (kv 19.1.2026) ja täten kaupunginhallituksen kanta (kh 12.1.2026) oli perustaa tilapäinen valiokunta hallinnon tarkastamiseksi.
- b) Tilapäisen valiokunnan oman otsikoinnin mukaisesti toimitettu asiakirja on Orimattilan hallinnon tarkastamisen ja kaupunginjohtajan kuntalain 43 §:n mukaisen irtisanomisen tarkastelun loppulausuma. Kaupunginhallitus antaa lausuntonsa niiden asiakirjojen ja liitteiden pohjalta, jotka ovat olleet kaupunginhallituksen esityslistalla 18.5.2026. Kaupunginhallitus antaa oman lausunnon tilapäisen valiokunnan loppulausuntoon 1.6.2026 klo 18 mennessä. (kh 18.5.2026 § 227)
- c) Kaupunginhallituksen tavoitteena on tämän lausunnon myötä varmistaa, että kaikki kaupunginjohtajaan ja kaupunginhallitukseen kohdistuva syytöksien käsittely perustuu virallisiin tosiasioihin, hyvään hallintotapaan sekä lakeihin.

Kaupunginhallitus kiittää tilapäistä valiokuntaa loppulausunnosta ja toteaa sen kuvaavan kronologisesti pääpiirteittäin asioita. Kaupunginhallitus huomioi, että tilapäisen valiokunnan loppulausunto ei sisällä johtajasopimuksen täytäntöönpanon arviointia. Ennakkoarviointi on osa laadukasta valmistelua (hallintolaki 31 §). Lisäksi kaupunginhallitus huomioi, että osassa esitetystä asioista on kronologian osalta puutteita. Näiltä osin kaupunginhallitus katsoo tarpeelliseksi kirjata lausuntoon seuraavia seikkoja.

JOHTAJASOPIMUS

Kunnanjohtajan johtajasopimukseen sovelletaan pääsääntöisesti kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annettua lakia (viranhaltijalaki), mutta luonnollisesti johtajasopimukseen sovelletaan kuntalakia ja itse sopimusta. Johtajasopimuksella ei voi heikentää niitä oikeuksia, joita viranhaltijalain nojalla asianomaiselle kuuluu.

- a) Esitetyn aineiston perusteella ei ole osoitettu sellaisia perusteita, jotka edellyttäisivät kuntalain 43 §:n mukaisen erottamismenettelyn jatkamista. Kuntalain 43.1 §:n mukaan kunnanjohtajan luottamuspujaa koskeva erityissäännös ei johda kunnanjohtajaa muita viranhaltijoita heikompaan asemaan. Työnantaja on jo antanut tilapäisen valiokunnan loppulausunnossa kuvatuista asioista kaupunginjohtajalle huomautuksen. Tämän jälkeen ei ole tapahtunut uusia asioita, joten perustetta palata irtisanomiseen ei ole, ellei kaupunginjohtaja toimi uudestaan moitittavalla tavalla.
- b) Kaupunginhallitus katsoo, ettei tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta ilmene, että kaupunginhallituksen työnantajaroolissa toteutettavia työnhjauksellisia toimenpiteitä ja johtajasopimuksen mukaisia menettelyä olisi arvioitu osana kokonaisuutta.
- c) Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto on käynyt työnhjauksellisen keskustelun 9.12.2025 ja asettanut yhteistyössä kunnanjohtajan kanssa johtajasopimuksen uudet tavoitteet ajalle 1.1.2026-31.12.2026. Työnhjauksellisia kuukausittaisia keskusteluja on jatkettu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti. Täten työnantaja on jo käyttänyt ohjaustoimivaltaansa. Lisäksi toimivaltainen työnantajaelin eli kaupunginhallitus on antanut kaupunginjohtajalle vahvan luottamuslauseen sen jälkeen, kun kiinteistökaupan epäselvyydet oli selvitetty (kh 15.12.2025 § 461). Siten tilapäisen valiokunnan kirjaukset kunnanjohtajan harkintakyvystä ja toimivallan ylittämisestä on suorassa ristiriidassa tämän kh:n päätöksen kanssa.

MUITA KAUPUNGINHALLITUKSEN HUOMIOITA TILAPÄISEN VALIOKUNNAN LOPPULAUSUNTOON

- a) Kaupunginhallitus kiinnitti huomion tilapäisen valiokunnan loppulausunnon kohtaan, jossa kuvattiin 17.11.2025 kaupunginhallituksen kokousta. Tilapäinen valiokunta toteaa,

että kaupunginhallitus ei ole paneutunut tehtäväänsä huolellisesti vaan päätös on tehty vailla oleellisia dokumentteja.

1. Kaupunginhallitus katsoo, että kokouksessa liitteenä olevat dokumentit antoivat riittävän pohjan päätökselle. Tilapäinen valiokunta jätti loppulausunnossa perustelematta, miten oleellisia päätöksenteon kannalta ovat AKA-arviointi ja Orimattilan kaupungin tilaama painelaskelma, tilapäisen valiokunnan näkemyksen mukaan.
 2. Kaupunginhallitus oli saanut kiinteistökauppakokonaisuudesta useasti tietoa ennen 17.11.2025 tehtyä päätöstä ja asiaa oli käsitelty myös valtuustoseminaarissa 30.-31.10.2025.
- b) Lisäksi kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tilapäinen valiokunta on jättänyt kokonaan tarkastelematta jokaisen hallintoa toteuttaneen osan tasapuolisesti. Suomen perustuslain 2.3 §:n mukaan julkisen vallan käyttö tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava lakia tarkoin. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioita tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Kuntalain (85§) mukaan kunnan luottamushenkilö hoitaa tointaan virkavastuulla. Koska tilapäinen valiokunta on kaupunginvaltuuston asettama toimielin, sen jäseninä toimivat valtuutetut ja varavaltuutetut ovat virkavastuullisia luottamushenkilöitä.
1. Tilapäisen valiokunnan loppulausunnon kirjaus, jonka mukaan elinvoimavaluokunta olisi sivuutettu päätöksenteossa, kiinnitti kaupunginhallituksen huomion. Elinvoimavaluokunta on 16.9.2025 pykälässä 28 hyväksynyt maanvuokrasopimuksen Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:lle ja pöytäkirjan liitteenä olevasta materiaalista näkyy selvästi, että kyse on maa-alueesta, jolla on terveyskeskus. Elinvoimajohtajan vastuulle kuuluu edistää oma-aloitteisesti vastuualueelle kuuluvia asioita valiokunnan työjärjestykseen, eikä kiinteistökauppakokonaisuutta ole valmisteltu salassa.
 2. Kokonaiskuvaus AKA-arviokirjan (18-sivuinen sekä 3-sivuinen) tilaamisesta sekä 1.12.2025-4.3.2026 välillä tapahtunut sekaannus 3-sivuisen alkuperästä puuttuu tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta kokonaan.
- Hämeen poliisilaitoksen tutkinnanpäätöksen (Kalle Ahvenjärvi) 4.3.2026 mukaan:
”...rikosilmoituksen 2.12.2025 Orimattilan kaupungin puolesta laatinut

hallintojohtaja Lilli Peltonen on 3.12.2025 saanut Juha Kirvesmieheltä tiedon siitä, ettei kaupungin ja Yrityskiinteistöjen väärennetyksi epäilemä kolmisivuinen arviokirjalyhennelmä olekaan väärennetty, vaan täysimittaisenkin AKA-arviokirjan laatineen Kirvesmiehen laatima. Poliisin tietojärjestelmien mukaan Peltonen ei ole tästä tietoonsa tulleesta uudesta seikasta kuitenkaan ilmoittanut lainkaan poliisille, vaan seikka on tullut poliisin tietoon vasta esiselvitystoimenpiteiden myötä.”

Kaupunginhallitus huomauttaa, että tämä Peltosen Kirvesmieheltä 3.12.2025 saama tieto 3-sivuisen AKA-arviokirjan alkuperästä tuli myös kaupunginhallituksen tietoon vasta poliisin tutkinnanpäätöspöytäkirjasta 4.3.2026.

3. Lisäksi kaupunginhallitus huomauttaa, että tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta ei ilmene, että asiaan (3-sivuinen AKA-arviokirja) liittyvän rikostutkinnan lopputulos olisi otettu osaksi kokonaisarviota. Hämeen poliisilaitoksen tutkinnanpäätöksen (Kalle Ahvenjärvi) 4.3.2025 mukaan: ”Asiassa ei ole syytä epäillä virka-aseman väärinkäyttämistä, virkavelvollisuuden rikkomista tai muutakaan rikosta, eikä asiassa toimiteta esitutkintaa.”

Samaisessa tutkinnanpäätöspöytäkirjassa kaupunginjohtajasta todetaan terveyskeskuksen kiinteistökaupan valmisteluun liittyen: ”Edellä mainituin perustein asiassa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden nojalla asiassa voitaisiin katsoa olevan asianmukaiset konkreettiset perusteet aloittaa esitutkinta. Asiassa ei ole syytä epäillä virka-aseman väärinkäyttämistä, virkavelvollisuuden rikkomista tai muutakaan rikosta, eikä asiassa toimiteta esitutkintaa.”

Poliisin tekemän esiselvityksen perusteella näyttäisi siltä, ettei kaupunginjohtaja ole myöskään liittynyt mainittuun epäselvyyteen koskien arviokirjan kahta muotoa (3-sivuinen ja 18-sivuinen AKA-arviokirja). Tämä johtuu siitä, että kyse on ollut toimitilapäällikön pyytämästä lyhennelmästä, jonka arvion tekijä on hänelle toimittanut. Tätä ei voida laittaa kaupunginjohtajan syyksi.

Huomionarvoista on myös se, että poliisi on aivan oikein tulkinnut tuota ”tarvitsen ne rahat” lausumaa omassa selvityksessään. Hämeen poliisilaitoksen tutkinnanpäätöksen 4.3.2026 mukaan: ”Asiassa todetaan ensinnäkin, että jo tapahtuman asiayhteyden perusteella voidaan selvästi päätellä, ettei Larsson ole toteamuksellaan ”tarvitsen ne rahat” tarkoittanut, että mainitut rahat tulisivat virka-aseman väärinkäyttämisen tunnusmerkistön tarkoittamalla tavalla hänen

henkilökohtaiseksi hyödykseen, vaan että rahat tarvittaisiin kaupungin toimintojen järjestämiseen.”

- c) Koska tilapäinen valiokunta perustetaan usein arkaluonteisten asioiden selvittämiseen, virkavastuu korostaa velvollisuutta suorittaa kuulemiset ja selvitykset tarkasti lain mukaan. Kaupunginhallituksen mielestä huolellisuusperiaatetta ja esteellisyyssäännösten noudattamista tulee noudattaa erityisen tarkasti tämän tapaisissa selvitystyötä tekevissä elimissä.
1. Valiokunnan jäsenet ovat käytännössä toimineet tutkijan ja tutkittavan rooleissa yhtä aikaa ja kaupunginhallitus katsoo, että tästä syystä tilapäisen valiokunnan tarkastelu ei ole sisältänyt alkuperäisen tarkoituksen mukaan koko Orimattilan hallintoa. Kaupunginhallitus katsoo, että henkilöiden useat samanaikaiset roolit ovat omiaan herättämään kysymyksiä tarkastelun riippumattomuudesta.
 2. Asian valmisteluun liittyen on huomattava, että kaupunginjohtaja Larsson on luonnollisesti esteellinen valmisteluun tai osallistumaan asian valmisteluun mitenkään. Hänen ensimmäinen sijaisensa on hallintojohtaja Peltonen. Hallintoa tarkastaessa Peltoseen liittyy asiassa yksi ilmeinen epäselvyys. Peltonen hallintojohtajana ja vs. kaupunginjohtajana on asianosainen, jonka toimintaan tilapäisen valiokunnan tutkimus kohdistuu. Näin ollen on hyvä varmistaa, ettei Peltonen ole osallistunut päätöksentekoon esteellisenä (asianosaisjäävi). Hallintojohtaja Peltosta ei olisi tullut osoittaa tilapäisen valiokunnan sihteeriksi, koska hän ei voi tutkia hallinnon tarkastusta, joka kohdistuu häneen itseensä. On hyvä tarkastella, olisiko Peltosen myös tilapäisessä valiokunnassa tullut jäävätä itsensä. Tilanne on muuttunut vieläkin monimutkaisemmaksi, kun Peltosta on vielä erikseen kuultu ”todistajana” tilapäisessä valiokunnassa. Huomionarvoista on myös se, että mikäli Larsson irtisanotaan, ei Orimattilassa tuolla hetkellä ole kaupunginjohtajaa. Tässä tilanteessa Peltonen toimii vs. kaupunginjohtajana ja nauttinee kaupunginjohtajatasoista palkkaa sekä saa työkokemusta kaupunginjohtajana. Sen ohella, että hallinnon tarkastus on kohdistunut myös Peltoseen, on tarkasteltava, onko hän asianosaisjäävin ohella ollut myös intressijäävi, mikäli kyseisten elementtien (vs. kaupunginjohtajan status ja korkeampi palkka) katsotaan olevan hallintolaissa tarkoitettuja erityisiä etuja. Lisäksi tulee tarkastella, onko Peltonen todennäköisesti esteellinen myös ns. yleislausekkeen perusteella, sillä ulospäin näyttää siltä, että Peltonen on jossain määrin osallistunut tapahtumiin (ollut mm. vs. kaupunginjohtaja joidenkin tapahtumien aikaan), ollut tutkinnan kohteena (hallinnon tarkastus), toiminut tilapäisen valiokunnan sihteerinä tilanteessa, jossa hänellä on ilmeinen intressi ja hän on myös ollut osin tutkinnan kohteena sekä toiminut edelleen lisäksi myös

todistajana. Asiaa ei voi pitää merkityksettömänä, mikäli Peltonen on osallistunut kuukausia esteellisenä asian käsittelyyn ja valmisteluun.

3. Tilapäisen valiokunnan jäsen on julkaissut Facebookissa (16.5.2026) materiaalia valiokunnan lausunnon keskeneräisyyteen viitaten liitteiden puuttumisella, jotka toimitetaan myöhemmin. Tilapäisen valiokunnan lausunto ei kyseisenä päivänä ole ollut vielä kaupunginhallituksen käsittelyssä. Kaupunginhallitus katsoo, että asian valmistelussa olisi aiheellista arvioida, onko tietojen julkistaminen ollut julkisuuslain 22 § ja 23 §:ien mukaista.
- d) Kaupunginhallitus on ollut toimivaltainen terveyskeskuskiinteistön myyntiä koskevassa asiassa. Se on itse harkinnut millaiset selvitykset ovat riittäviä päätöksenteon perustaksi. Objektiivisesti tarkastellen on tyypillistä, että kiinteistöjä myydään ja tähän myös kuntalain 130 § velvoittaa nimenomaan arviokirjan (yksi riittää, mikäli se on uskottava) pohjalta, ellei sitten myynti tapahdu julkisen tarjouspyynnön kautta. Ongelma asiassa näyttäisi olevan se, ettei yhtiö ole suostunut toimimaan konsernijohdon edellyttämällä tavalla. Koska kunta omistaa koko yhtiön, olisi se tällaisessa tilanteessa voinut myös vaihtaa yhtiön hallituksen sekä toteuttaa kaupan sen jälkeen. Kyse on ollut valmistelussa tarkoituksenmukaisuusharkinnasta, jonka perusteella kaupunginjohtaja on esittänyt talouden tasapainotusta koskevana keinona myyntiä sen sijaan, että kunnassa olisi esimerkiksi korotettu veroja tai leikattu palveluista. Objektiivisesti arvioiden kaupunginjohtajalla on ollut kaupungin ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen perustuvat perusteet toimia siten kuin on toiminut eli esittäessään kiinteistökauppaa. Jotta hän pystyisi tekemään lain edellyttämän tasapainoisen budjettiehdotuksen ja taloussuunnitelman, on ollut luontaista, että ”hän tarvitsee ne rahat” – ei itselleen, vaan nimenomaan kaupungin talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotukseen.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- a) Kaupunginhallitus painottaa, että tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta puuttuvat juridisesti ja taloudellisesti perustellut vaatimukset erityistilintarkastuksen käynnistämiseksi.
 1. Erityistilintarkastuksen käynnistäminen vaatii perustellun ja painavan syyn hallinnon tai talouden epäselvyyksistä kuntalain 125 §:n mukaisesti. Kaupunginhallitus katsoo, ettei tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta ilmene sellaisia hallinnollisia tai taloudellisia epäselvyyksiä, jotka edellyttävät erityistilintarkastuksen käynnistämistä. Kauppa ei ole toteutunut eikä kaupungille, Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:lle tai henkilöstölle ole osoitettu aiheutuneen taloudellista tai toiminnallista vahinkoa.

2. Tilapäisen valiokunnan esitys erityistilintarkastuksesta tulisi perustua osoitettuun ja olemassa oleviin riskeihin tai jo tapahtuneisiin vahinkoihin kaupungin talouden kannalta.
- b) Kaupunginhallitus katsoo, ettei tilapäisen valiokunnan loppulausunnosta ilmene sellaisia uusia tosiseikkoja, joita ei olisi ollut kaupunginhallituksen käyttävissä arvioitaessa kaupunginjohtajan asemaa ja luottamusta joulukuussa 2025. Lisäksi kaupunginhallitus katsoo, että vaillaisten selvitysten vuoksi ei ole perusteita jatkotoimenpiteille kaupunginjohtajan irtisanomismenettelylle kuntalain 43 §:n nojalla.
- c) Kaupunginhallitus toteaa tilapäisen valiokunnan kokoonpanon olevan omiaan herättämään kysymyksiä viranomaisten puolueettomuudesta ja objektiivisesta tarkastelusta sekä tilapäisen valiokunnan loppulausunnon olevan vaillinainen.
- d) Lisäksi kaupunginhallitus esittää huolensa Orimattilan hallinnon uskottavuuden ja luotettavuuden suhteen sekä kaupungin talouden kannalta tärkeän kiinteistökauppakokonaisuuden viivästymisestä.

KAUPUNGINHALLITUS TOTEAA

1. ettei valmisteltu kiinteistökauppa ole toteutunut eikä kaupungille, Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:lle tai henkilöstölle ole osoitettu aiheutuneen taloudellista tai toiminnallista vahinkoa.
2. että Hämeen poliisilaitoksen tutkinnanpäätöksen (Kalle Ahvenjärvi) 4.3.2025 mukaan: ”Asiassa ei ole syytä epäillä virka-aseman väärinkäyttämistä, virkavelvollisuuden rikkomista tai muutenkaan rikosta, eikä asiassa toimiteta esitutkintaa.”
3. että kaupunginhallitus on käyttänyt työnantajan ohjausvaltaansa ja käynyt kaupunginjohtajan työnohjauksellisia neuvotteluja 9.12.2025, jossa asetettiin johtajasopimuksen uudet tavoitteet ajalle 1.1.2026-31.12.2026. Työnohjauksellisia kuukausittaisia keskusteluja on jatkettu kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti. (kh 15.12.2025 § 461)
4. ettei sille esitetyn aineiston perusteella ole osoitettu sellaisia perusteita, jotka edellyttäisivät kuntalain 43 §:n mukaisen erottamismenettelyn jatkamista.
5. että tilapäinen valiokunta ei ole toiminut puolueettomasti tai sen toimintaa ovat ohjanneet muut kuin hallintolain 6 §:n tarkoittamat periaatteet. Koko prosessi näyttää siltä, että ensin on päätetty lopputuloksesta, jonka jälkeen on pyritty etsimään

perustelut tälle. Mikäli kaupunginhallitus epäilee, että luottamushenkilöt tai tilapäisen valiokunnan sihteerinä toiminut viranhaltija ovat toimineet luottamustehtävässään tai virassaan virheellisesti, on kaupunginhallitus velvollinen pyytämään luottamushenkilöiltä asiassa selvitystä kuntalain 87 §:n 2 momentin nojalla sekä tarvittaessa ilmoitettava asiasta valtuustolle. Mikäli kyse on ilmeisestä virkarikoksesta, on asiassa tehtävä rikosilmoitus. Huomionarvoista kuitenkin, että velvollisuus rikosilmoituksen tekemiseen voi syntyä myös matalammalla kynnyksellä, sillä kaupunginhallituksella harvoin on mahdollisuutta itse tutkia asiaa. Lisäksi esitutkintalain mukaan esitutkinta on käynnistettävä jo matalalla syytä epäillä -kynnyksellä, joka käänteisesti tarkoittaa sitä, että syytä epäillä tilanteessa (rikoksen mahdollisuutta ei voida sulkea pois) kaupunginhallituksella on vähintäänkin oikeus tehdä rikosilmoitus. Tässä yhteydessä on mahdollista ottaa kantaa myös siihen, miten asioita on vuotanut tytäryhtiöstä osalle valtuutettuja.

6. että tilapäisen valiokunnan loppulausunto on puutteellinen. Ensinnäkin siitä ei käy ilmi, että miten nimenomaan hallintoa olisi tarkastettu. Työskentely on mitä ilmeisemmin perustunut nimenomaan tavoitteeseen perustella kaupunginjohtajan irtisanominen.

Eriyistilintarkastuksen käynnistämiseksi puuttuu perustelut. Tätä kuten muutakaan juridista perustaa ei ole avattu.

Loppulausunnossa viitataan mainittuihin hallintolain 6 ja 31 §:ään, jotka ovat relevantteja, mutta niiden käyttöä ei ole tässä yhteydessä perusteltu. Miltä osin siis kyse olisi ollut näiden vastaisesta toiminnasta, kun pikemminkin näyttää siltä, että talousarvion valmistelussa on toimittu näiden mukaisesti ja tuotu tietoa toimielimille sitä mukaa, kun uusia tietoja on ilmennyt? Miten kyse ei ole ollut hyvän hallintotavan mukaisesta toiminnasta? Kannanottoja ei käytännössä perustella mitenkään.

Lisäksi lausunto sisältää hyvin epäasiallisia kommentteja siitä, kuinka kaupunginjohtaja olisi mm. laistanut vastuustaan, kun tämä on pikemminkin perustellut ja kontekstoinut sitä, kuka on tehnyt missä vaiheessa ja mitä. Kaupunginjohtajan kuuleminen on käytännössä kuitattu juuri tällaisin toteamuksin.